

SLOVAK A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
SLOVAQUE A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
ESLOVACO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Thursday 17 May 2001 (afternoon)
Jeudi 17 mai 2001 (après-midi)
Jueves 17 de mayo de 2001 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Napište komentár o **jednom** z nasledujúcich textov:

1. (a)

“Čo nejdeš za psychológom, aby ti poradil?” hovorí mamička.

“Aby mi rozprával o dynamických mladíkoch, čo predávali špagáty, a keď sa na trhu začal dopyt po drôtoch, tak sa za pol hodiny preorientovali na drôty?” kričí otecko a mamička krúti hlavou.

5 “Nemôže predsa každý predávať drôty!” hovorí ešte otecko. “Nemôžu všetky hodnoty vzniknúť tak, že sa niečo kúpi a potom zase predá.”

“Tak potom buď umelcom,” medituje mamička. “Len so sebou niečo rob, už sa nemôžem dívať na to, ako žiješ.”

“Ako umelec by si nás ale neužil,” dodáva ešte rýchlo mamička.

10 Potom ste sa pobrali z parku domov, otecko pozeral televízor, aby nemusel nič robiť. Večer, keď ste s mamičkou zaspali, išiel si uvariť kávu. Stál v svetle dvadsaťpäťwattového reflektora a mal chuť urobiť niečo výnimočné. Vzal do ruky imaginárnu gitaru a mlátil do neviditeľných strún a nepočuteľne spieval, kým voda nezačala vriieť. Teraz otecko sedí za počítačom a díva sa, čo dávajú. Rozmýšľa, čo s
15 náhlymi emóciami, ako ich pretaviť do skutočnej životnej zmeny, ktorá by v ňom odkliala utajenú energiu. Čo vymyslí? Už nič, pretože je ospalý, je mu zle od žalúdka, budú to asi vrede, ide naňho chrípka, ak nie dačo horšie. Lahne si, aby mohol ráno vyčerpaný vstať, uvariť si zasa kávu, smrkať, kýchať v studenej kuchyni, presviedčať sa, aby prežil ďalší deň, rozmýšľať, od koho si požičia peniaze - aspoň dve stovky.
20 Muži ťažko znášajú starobu a smrť. Sotva im dačo napadne, už sú senilní. Ty, pravda, dokončíš všetko, čo otecko ani nezačal. Ale iba ak mu čoskoro uletíš z klieťky. Len čo sa ti pootvorí dvierka, tak bež, utekaj preč od otecka, ktorému zdochli rybičky, uletela hrdlička, psa zrazilo auto, okrádal a vyžieral dedka, od otecka, ktorý všetko robí na nečisto a provizórne a ktorý si teraz - zatiaľ čo ty spíš - zratúva posledné minúty svojho
25 prvého života. Je totiž presvedčený, že mu ešte niekto dá šancu opraviť si známku, pekne naložiť so životmi iných aj so svojím, aby so vzorným vysvedčením mohol ísť do neba, či na vojnu, či kam to vlastne má ísť.

Máriu Kopcsay: *Kritický deň* (1998)

- Ku komu, ako a prečo sa obracia rozprávač-hrdina?
- Akými štylistickými prostriedkami sa zobrazuje hrdinova rozorvanosť?
- Pôsobí úryvok optimisticky alebo pesimisticky? Prečo?

1. (b)

V tú noc

Je noc, je noc!
Mat' moja dobrá
keby žila,
na hlavu by mi
5 ruku položila
a tíško riekla:
Moje neboža,
Skloň hlavu v pokore,
stala sa vôľa božia,
10 pokoja došiel,
kto spravodlivo žil.

Tak mat' by riekla,
objala by.
Slzy by prišli na pomoc.

15 Je noc, je noc!
A mŕtva ruka
chladne v mojej dlani,
smrt' v sochu mení
drahú tvár.
20 Čo zbudne ešte z odhodlaní?
Len málo kladiem na oltár.

Je noc, je noc!
A sochár prísny
vyrýva úsmev kolo pier
25 a ruka tuhne v známom geste:
akoby striasla teplomer,
či vrátila sa
z horúceho čela.

Aká je biela!
30 Aká biela
a veľmi ustatá.

Maša Hal'amová: *Smrt' tvoju žijem* (1966)

- Charakterizujte vzťah lyrickej hrdinky k objektu básne.
- Aké iný umelecký druh sa obrazne využíva na popísanie smrti?
- Popíšte kompozíciu básne. Ako sa v nej dospieva k pointe?